

Kutulia

Njia ya haraka ya kutulia katika Australia ni kujifunza Kiingereza na kupata kazi au mafunzo. Hata hivyo, kuhamia nchi mpya kunaweza kuwa na yanayokusumbua na unaweza kuwa na wasiwasi kuhusu makazi, kupata kazi au ujuzi wako wa Kiingereza.

Australia hutoa aina tofauti ya huduma za serikali ili kukusaidia wewe katika kipindi hiki cha awali ya makazi. Huduma hizi hutolewa kuititia Programu ya Utulivu wa Binadamu (Humanitarian Settlement Program - HSP) kusimamiwa na Idara ya Huduma za Jamii (Department of Social Services - DSS). Msaada utakaopokea itategemea mahitaji ya familia yako au mahitaji yako binafsi.

Mwanzoni, utakuwa na mfanyakazi wa kesi wako au mshauri wako ili kukusaidia kuanza juu ya safari yako hadi uweze kujitegemea. Wao watakukutana na wewe katika uwanja wa ndege na kukuchukua wewe kwenye malazi yako.

Ingawa safari ya kila mtu itakuwa tofauti, kuna baadhi ya mambo ambayo lazima kufanyika katika wiki chache za kwanza baada ya kuwasili nchini Australia.

Kutumia orodha hii kama mwongozo wa kuona nini unahitaji kufanya na wakati unapohitaji kufanya hivyo. Mfanyakazi wa kesi yako anaweza kukusaidia na kila moja ya hatua hizi.

Katika wiki ya kwanza

- Kuwasili katika uwanja wa ndege katika Australia - mfanyakazi wa kesi yako au mshauri wako atakukutana nawe
- Kufika katika malazi yako
- Kufungua akaunti ya benki – ili kujifunza kuweka pesa/kutoa pesa
- Jisajili na Centrelink – ili uweze kupokea malipo ya kukusaidia
- Jisajili na Medicare – ili uweze kupokea utunzaji wa matibabu
- Pata kupewa Nambari yako ya Faili ya Ushuru (Tax File Number - TFN) – ili uweze kutafuta ajira.

Katika wiki mbili za kwanza

- Wasajilishe watoto wako shulenii
- Fanya kupata mazoea yako mwenyewe na mazingira yako mpya. Tafuta machapisho karibu na kituo cha ununuzi kwenye maduka makubwa, hospitali, maktaba pamoja na viungo vya usafiri wa umma
- Tafuta daktari wa mtaani kwa ajili ya huduma ya matibabu ya familia yako.

Katika miezi sita ya kwanza

- Fanya kupimwa afya
- Jisajili kwa Programu ya Kiingereza ya Watu Wazima Wahamiaji (Adult Migrant English Program - AMEP) ili kujifunza Kiingereza
- Ikiwa nyumba yako ilikuwa ni ya muda mfupi utahitajika kutafuta makazi ya muda mrefu
- Anza kutafuta kazi au mafunzo.

Watu wote wanaoishi nchini Australia wanaweza kusafiri na wanao uhuru kuhamia kati ya majimbo na wilaya. Kuhama kutoka eneo la makazi yako ya awali mapema inaweza kumaanisha wewe kupoteza upatikanaji wa baadhi ya huduma za msaada chini ya Programu ya HSP. Ongea na mfanyakazi wa kesi yako au mshauri na kutafuta ushauri wao kabla ya kufanya uamuzi wa kuhama.

Australia ni nchi kubwa kijiografia, lakini watu nchini kote wanawasiliana kwa urahisi kuititia mawasiliano bora ya hali ya juu na viungo vya usafiri. Waaustralia mara nyinyi husafiri umbali mrefu kutembelea marafiki na familia, kwa kawaida mwishoni mwa wiki au wakati wa vipindi vya likizo. Si lazima kubadili ambapo anapoishi ili kuona marafiki na familia; badala yake unaweza kufikiria kutembelea kutumia usafiri wa umma kama vile mabasi au treni.

Majina na mawasiliano muhimu:

Mfanyakazi wa Kesi

Kama unashikilia viza ya aina 200, 201, 203 au 204 mfanyakazi wa kesi atakuwa nawe kwa ajili ya kukusaidia kutulia. Caseworkers ni wafanyakazi wa mashirika yanayotoa huduma chini ya Programu ya HSP. Mfanyakazi wa kesi yako atakutana nawe katika uwanja wa ndege na kuwa mtu wako wa msaada wakati unatulia katika Australia. Hawawezi kuwa na wewe wakati wote hivyo ni muhimu kuchukua udhibiti wa safari yako mwenyewe kwa makazi. Uliza maswali. Kuna watu wengi wanaofanya kazi katika mashirika mbalimbali ya serikali ambao wanao wajibu kwa ajili ya kusaidia watu wa umma wa Australia – na hiyo inamaanisha pia wewe.

Kama unashikilia visa ya aina 202, basi mfadhili wako amekubali kukusaidia kutulia na kuishi katika Australia. Kawaida mfadhili ni mwanafamilia, rafiki au shirika la jumuiya. Ingawa unaye mfadhili ambaye ana wajibu kwa ajili ya kusaidia kutulia, mfanyakazi wa kesi ya HSP atampiga simu mfadhili yako na kupanga muda wa kukutana na wewe kuamua kama msaada wowote zaidi unahitajika.

Mwelekeo wa HSP

Mwelekeo wa HSP utajenga juu ya habari kutoka AUSCO. Mpango unaweza kutoa vikao vya darasani, matembezi na shughuli kukusaidia kuweka taarifa hii katika mazoezi katika jamii na mji wako mpya.

Mwelekeo wa HSP ni njia kubwa ya kuwa maswali yako yatajibu kama vile kujifunza kutoka kwa watu wengine katika hali hiyo kama wewe na kupata elimu kwa vitendo katika maeneo kama vile makazi, bajeti, nk. Kwa mfano, unaweza kujifunza juu ya ununuzi na bajeti na mtu kuonyesha maduka ya gharama nafuu katika eneo lako. Unaweza kuwa na uwezo wa kukutana na polisi na wanasheria ili kukusaidia kujifunza zaidi kuhusu Sheria za Australia (Australian Law).

Mwelekeo wa HSP utakupa ujuzi wa vitendo na maarifa ili kusaidia maisha yako mapya katika Australia. Kwa habari zaidi, nenda kwenye www.dss.gov.au na utafute 'Humanitarian Settlement Program'.

Huduma za ukalimani za TIS ya Kimataifa

Kama unahitaji mkalimani, tafadhalii piga simu Huduma ya Utafsiri na Ukalimani (Translating and Interpreting Services - TIS National) nambari ya 13 1450. Kwa habari zaidi, kwenda www.tisnational.gov.au/en/Non-English-speakers

Centrelink

Unaweza kustahili kupokea malipo kutoka Centrelink mara moja baada ya kila wiki mbili. Kama unastahili, Centrelink itaweka pesa katika akaunti yako ya benki. Kiasi cha fedha unachoweza kupata kinaweza kuwa tofauti na kiasi mtu mwagine anachopata. Centrelink itapanga kiasi gani cha fedha itakupa kuzingatia hali yako binafsi. Kwa habari zaidi, kwenda www.humanservices.gov.au/customer/dhs/centrelink

Programu ya Kiingereza ya Wahamiaji Watu Wazima

Unaweza kuwa na haki kujifunza Kiingereza na AMEP. AMEP inatoa hadi masaa 510 ya masomo ya bure ya lugha ya Kiingereza. Kupata eneo la Utoaji Huduma wa AMEP mtaani, kwenda www.education.gov.au/amep au pigia simu laini ya maelezo ya Ustadi Australia (Skilling Australia) information line kwenye 13 3873 kutoka mahali popote katika Australia kwa gharama ya simu za mitaa.

Nambari ya Faili ya Ushuru

Kupokea manufaa ya Centrelink au kufanya kazi, unahitaji Nambari ya Faili ya Ushuru. Hii ni idadi ya kipekee iliyotolewa na wewe kwa Ofisi ya Ushuru wa Australia (Australian Taxation Office). Husaidia kuomba mapato ya msaada au faida nyingine. Wafanyakazi katika Centrelink wanaweza kusaidia kwa kupata TFN. Kwa habari zaidi, kwenda kwenye www.ato.gov.au

Medicare

Medicare hutoa msaada kwa gharama ya baadhi ya huduma ya matibabu. Mshauri wako au mfanyakazi wa kesi atakuonyesha kituo cha karibu zaidi cha huduma ya Medicare, hospitali, ofisi ya daktari na huduma mengine ya afya. Kwa habari zaidi, kwenda kwenye www.humanservices.gov.au/medicare

Chanjo

Wewe pia utahitajika kufanyiwa uchunguzi wa afya ya kimwili ingawa si lazima, inapendekezwa sana kwamba watoto wako wapokee chanjo. Baadhi ya majimbo na wilaya huomba rekodi ya hali ya chanjo ya mtoto kuwasilishwa wakati mtoto anahudhuria utunzaji wa siku au kuanza shule. Kwa habari zaidi, kwenda kwenye www.health.gov.au

Ukurasa huu umewachwa tupu makusudi

Toleo la Marekbisho (April 2018)

Australian Government
Department of Social Services

Inaletwa kwako na Shirika la Uhamiaji la
Kimataifa kwa niaba ya Idara ya Huduma
za Jamii nchini Australia

